
DE BALIE

De Balie produceert programma's over kunst, cultuur en politiek. Daarbij werkt De Balie vanuit de visie dat podiumkunst een uitgelezen kunstvorm is om publiek tot introspectie, empathie, overpeinzingen en nieuwe inzichten te brengen. De Balie gelooft dat een open, pluriforme, democratische en rechtstatelijke samenleving de beste samenleving is. Dit is leidend voor wat De Balie doet en maakt. Het debat, hoe moeilijk dat soms ook kan zijn, is leidend in alle programma's. De producties van De Balie zijn crossovers tussen theater, muziek, cinema, journalistiek gesprek, literatuur en beeldende kunst. De Balie herbergt in de Filmzaal een documentaire-filmtheater met dagelijks vier tot zes vertoningen van actuele documentaires en speelfilms.

Talentontwikkeling is structureel ingebed in de organisatie. Via de STUDIO worden jonge experts opgeleid. Met een cultuureducatieprogramma richt De Balie zich voornamelijk op jongeren en op studenten van de Hogeschool van Amsterdam. Als incubator en emancipator wil De Balie de plek zijn waar kunstenaars, aanstormende talenten, denkers, wetenschappers, activisten, politici en publiek elkaar ontmoeten en raken. De

Balie werkt als een burgerschapsgenerator vanuit het idee van versterking van rechtsstaat en democratie. Dit doet De Balie door met de eigen redactie van bijna twintig programmamakers samen te werken met sprekers en organisaties uit alle geledingen en windstreken. De Balie is gestart met Live Journalism, waarvan de ondertitel luidt 'Waar Amsterdammers de hoofdrol spelen'. In een theatersetting brengt het team van Live Journalism de resultaten samen van onderzoek naar urgente thema's die in Amsterdam spelen en waarbij het algemeen belang in het geding is, zoals eerder over achterstallig onderhoud in huurwoningen in de stad. De komende jaren wil De Balie vaker op verzoeken vanuit het land voor hulp, samenwerking en kennisdeling ingaan en haar verantwoordelijkheid nemen om goed samen te werken in Amsterdam en de metropoolregio Amsterdam.

Behalve groei in de stad en regio ambieert De Balie ook internationale groei. Juist omdat onderhoud aan de democratie urgenter is dan ooit, aldus de instelling. De Balie wil dit doen door de innovatieve programmering te presenteren op Europese podia en festivals. Over de theatrale producties, die in samenwerking met theatergezelschappen zoals ITA worden gemaakt, zijn al afspraken om deze naar de grote Europese hoofdsteden toe te brengen. Om de groei te realiseren, neemt De Balie haar organisatiestructuur onder de loep en breidt een aantal afdelingen uit.

ADVIES

Artistiek belang

De Balie is een gewaardeerde, relevante plek om het debat te voeren. De Balie heeft in de ogen van de Amsterdamse Kunstraad een heldere artistieke visie waar activiteiten logisch uit voort komen. De instelling stimuleert de debatcultuur en maakt maatschappelijk betrokken programma's over zeer uiteenlopende onderwerpen. De doorlopende programma's zoals De Vrijheidslezingen, Grote Denkers, Kenniscafé, Operatie Interview en Beeldbepalers en Toonzetters vormen een sterk onderdeel van de programmering. De kunstraad vindt de programmering van De Balie urgent,

maar kan zich niet geheel vinden in de bewering van De Balie dat zij 'elke dag actualiteit in artistieke vorm' organiseert.

Het combineren van kunstdisciplines, of het toevoegen van een actuele monoloog over een maatschappelijk thema aan een concert, vindt de kunstraad als vorm interessant, maar levert niet altijd een geslaagde voorstelling op. Als documentaire-filmtheater is De Balie uniek in Amsterdam – het is de enige plek waar documentaires ook voor langere periodes op het grote doek worden vertoond. Documentairefilm is een kwetsbaar filmgenre dat het verdient om beschermd te worden.

Een programma als Food for Thought, waarin een programmamaker en de chef-kok van De Balie samen met het publiek op zoek gaan naar duurzame, diervriendelijke, betaalbare en lekkere gerechten voor op de menukaart, vindt de kunstraad een mooi voorbeeld van discipline-overstijgend initiatief, waar De Balie zich manifesteert als incubator, maar een dergelijke aanpak ziet de kunstraad in de rest van de programmering nog te weinig terug.

De kunstraad heeft waardering voor de interessante onderwerpkeuzes. De Balie nodigt ook sprekers uit met extreme opvattingen, wat er soms toe leidt dat andere genodigden hun optreden afzeggen. Het is goed dat De Balie zich hier bewust van is en hierop reflecteert in de aanvraag. De kunstraad constateert dat door de social media de spelregels voor het voeren van debatten zijn veranderd. Ook is er een ander krachtenveld ontstaan naast de livedebatten die in De Balie worden georganiseerd. Daar speelt De Balie wat de kunstraad betreft te reactief op in. Het debatcentrum zou zich hierin meer leidend en sturend kunnen opstellen.

Voor de programmering van het documentaire-filmtheater werkt De Balie sinds 2012 samen met Rialto. Het vakmanschap achter De Balie Cinema en de artistieke kwaliteit van de programmering is goed. De programmering is niet heel origineel, vaak zijn de films ook in andere filmtheaters in Amsterdam te zien. Als er dan geen korte inleiding of nagesprek is, wordt de toegevoegde waarde van de vertoning in De Balie minder vanzelfsprekend.

De Balie geeft aan de verkregen positie van het documentaire-filmtheater te willen bestendigen en verder uit te bouwen. De kunstraad zou graag zien dat De Balie meer investeert in randprogrammering.

De plannen tot kruisbestuivingen binnen de gehele De Balie-programmering vindt de kunstraad vooral een voortzetting van de huidige koers.

Belang voor de stad

De Balie heeft als oudste debatcentrum van Amsterdam een belangrijke positie in de stad. De Balie geeft Amsterdammers een stem en stimuleert met de verschillende programma's participatie en burgerschap. De kunstraad vindt Live Journalism een mooie manier van De Balie om de verhalen uit de stad op te halen. Amsterdammers kunnen zich gehoord voelen en ervaren dat hun verhalen een impact kunnen hebben.

De kunstraad heeft waardering voor de urgentie van de programmering. Uit de keuzes spreekt een grote betrokkenheid bij veel verschillende maatschappelijke thema's. Wel wijst de kunstraad erop dat een te breed aanbod ook een potentieel gevaar kan zijn. Met een programmering die te veel 'uitwaaiert', kan het lastig worden nieuw publiek te bereiken, tenzij elk programma goed gericht is op een doelgroep.

De Balie heeft de kunstraad niet voldoende weten te overtuigen van het publieksbeleid. De kunstraad vraagt zich af hoe goed De Balie haar publiek kent en hoe De Balie nieuwe publieksgroepen wil bereiken en naar zich toe wil trekken.

Een van de aandachtspunten die de kunstraad in het kunstenplan-advies 2017-2020 meegaf, was het uitvoeren van een publieksonderzoek. De Balie heeft in 2017 en 2019 een onderzoek gedaan onder een kleine 1350 respondenten. De kunstraad vindt het een gemiste kans dat met de uitkomsten van deze onderzoeken tot dusver geen concrete stappen zijn ondernomen. In 2021 staat het volgende publieksonderzoek gepland, de kunstraad verwacht dat De Balie een grotere groep in meer detail bevrageert en concrete opvolging geeft aan de uitkomsten.

De kunstraad vindt het positief dat De Balie veel jonge programmamakers de mogelijkheid geeft om hun talenten binnen De Balie te ontwikkelen, onder meer via STUDIO De Balie. Het gevolg is wel dat er niveaunderschillen zitten in de kwaliteit van de verschillende programma's. Op basis van het trackrecord van oud-medewerkers van De Balie, waarvan

enkelen nu prominente functies bekleden in het maatschappelijke leven, heeft de kunstraad vertrouwen in het scouten en opleiden van talent van de instelling.

De Balie heeft een cultuureducatieprogramma dat zich voornamelijk op jongeren richt. De Balie brengt deze groep potentiële bezoekers al op jeugdige leeftijd de beginselen van het debatteren bij. De kunstraad zou graag zien dat De Balie zich bij de uitbreiding van de scholenprogramma's ambitieuzer opstelt. De samenwerking met de MBO Raad om Het Nationale Gesprek over Vrijheid op mbo-scholen in heel Nederland verder uit te bouwen in 2020 vindt de kunstraad een mooi initiatief.

De kunstraad prijst De Balie met het internationale netwerk dat de instelling heeft opgebouwd. Het tweejaarlijkse Forum on European Culture dat in samenwerking met DutchCulture wordt georganiseerd, heeft De Balie internationaal op de kaart gezet.

Uitvoerbaarheid

De structurele subsidie die De Balie momenteel ontvangt, beslaat 15% van de begroting (inclusief horeca) en wordt gebruikt om de vaste lasten te dekken. Voor de financiering van de programma's moet de instelling elk jaar opnieuw geld vinden, onder meer bij nationale en internationale fondsen. Dit betekent dat de continuïteit van de grote programmalijnen, zoals Live Journalism, STUDIO De Balie, Het Nationale Gesprek over Vrijheid en het Forum on European Culture, mede afhankelijk is van de partners.

De Balie spreekt de ambitie uit om de pool van fondsen waar de instelling aanvraagt, uit te bouwen in 2021–2024. Op basis van de eerder ontvangen projectbijdragen vanuit Europe for Citizens, de Open Society Initiative for Europe en de Stavros Niarchos Foundation denkt De Balie deze bijdrage van € 75.000 in 2021 naar € 150.000 in 2024 te kunnen uitbouwen. De kunstraad vindt dit een realistische opgave gezien het internationale netwerk en aanzien dat de instelling heeft.

De kunstraad vindt de donateurscirkel 'Vrienden van de Balie', die in 2020 gestart is voor enthousiaste bezoekers die De Balie maandelijks € 5 of € 10 willen schenken een mooie aanvulling op de financiering van de programma's en een goed initiatief naast de reeds bestaande

donateurscirkels die De Balie vanaf 2015 met 'Het Vrije Woord' en 'De Mix' (sinds 2019) is gestart.

De Balie volgt de Code Diversiteit & Inclusie en de Governance Code Cultuur. Met het oog op fair practice is het positief dat de beloning voor alle medewerkers, vast en freelance, gebaseerd is op de cao (voor respectievelijk podia en horeca) en dat De Balie streeft naar zo veel mogelijk vaste contracten in de culturele tak van de organisatie.

De Balie wordt regelmatig gevraagd formats te delen met instellingen buiten Amsterdam of om te helpen elders Balie-achtige instellingen op te zetten en te programmeren, en wil deze rol uitbreiden met financiering vanuit het Rijk. De kunstraad juicht deze ambitie toe.

Diversiteit en inclusie

De Balie stelt dat het een podium wil bieden aan groepen die te weinig gehoord worden. De instelling geeft aan dat diversiteit en inclusie in haar DNA verweven zit. De kunstraad vindt dit een te vrijblijvende uitspraak, en als het gaat over culturele diversiteit ook betwistbaar. Een grootstedelijke instelling als De Balie zou een diversiteitsplan moeten maken, empathisch geformuleerd, met stappen en doelstellingen. De Balie is in staat een divers publiek te trekken en wil in de komende periode een optimale afspiegeling van de Amsterdamse bevolking in haar zalen, maar in het actieplan diversiteit en inclusie worden geen concrete plannen hiertoe geformuleerd. Uit het plan blijkt ook niet hoe de instelling ervoor zal zorgen dat zo veel mogelijk verschillende mensen zich welkom voelen in De Balie. Er wordt veel geleund op de samenwerkingspartners die al een divers publiek hebben of weten hoe ze dat publiek moeten bereiken. Hoewel De Balie in het ondernemingsplan aangeeft dat het personeelsbestand divers is, vindt de kunstraad dat de instelling hier meer aandacht aan mag besteden.

De Balie wordt op naam in de Amsterdam Bis 2021-2024 opgenomen.

Huidig	€ 699.521
Huidig 2020*	€ 705.817
Gevraagd	€ 1.050.000
Advies	€ 705.817

*inclusief (eenmalige) 0,9% compensatie nominaal in het jaar 2020
